

Collectieve aanpakken evalueren met **het Effectenplein**

Ondersteuning van wijkinitiatieven past goed binnen de transitie van het sociale domein. Toch komt dit nog onvoldoende van de grond. Volgens onderzoeker Maarten Kwakernaak ligt de oorzaak deels bij de beperkte kennis die er is over het effect van collectieve aanpakken in de wijk. Samen met opbouwwerker Wessel Zwartsenberg nam hij het initiatief voor de ontwikkeling van een nieuw evaluatie-instrument: het Effectenplein.

▲ v.l.n.r.: Maarten Kwakernaak, Wessel Zwartsenberg en Cora Brink.

Collectieve interventies zijn aanpakken die gericht zijn op verbindingen tussen mensen of groepen mensen, dus niet alleen op het individu. Voorbeelden zijn het opbouwwerk, buurtinitiatieven en de buurtinterventies. 'Het Effectenplein is een antwoord op de vraag en behoefte om effecten van collectieve interventies inzichtelijk te maken', zegt Maarten Kwakernaak. Tijdens de ontwikkeling van het Effectenplein was hij als onderzoeker verbonden aan de Werkplaats Sociaal Domein Nijmegen. Vanaf januari 2018 is hij gestart als onderzoeker bij het Verwey-Jonker Instituut.

Dialogoinstrument

Hoe gaat het evalueren van collectieve aanpakken aan de hand van het Effectenplein in z'n werk? Een concrete aanpak

Nog een voordeel: je laat meteen zien wat je doet in je werk

staat centraal, bijvoorbeeld het creëren van een buurtmoestuin. Onder leiding van een onafhankelijke gespreksleider vullen betrokkenen samen het werkblad van het Effectenplein in. 'Het is een dialooginstrument', aldus Kwakernaak. 'Op een tijdlijn noteer je het verhaal van het gebiedsgerichte werk in de wijk en breng je de ondernomen acties in kaart. Vervolgens ga je in gesprek over de impact hiervan. Het

gaat niet zozeer om het meten van effecten, maar om duidelijk te krijgen welke effecten gevoeld en ervaren worden en hoe deze effecten tot stand zijn gekomen. En wat willen betrokkenen nog bereiken?'

Vraag naar bewijs

Maarten Kwakernaak en Wessel Zwartsenberg, senior opbouwwerker in Nijmegen-Hatert, werkten al eerder met de Effectencalculator, een instrument om het effect te meten van een interventie gericht op een individu of gezin. Wessel: 'Een doel van de transitie is gebiedsgericht werken in de wijk meer handen en voeten te geven. Maar het leeuwendeel van de investeringen gaat naar de zorg of het blussen van branden in plaats van naar preventie.' Maarten: 'Als je wilt dat financiers, zorgverzekeraars en gemeenten het opbouwwerk en andere collectieve aanpakken serieus nemen, dan moet er iets anders komen. Er is veel vraag naar bewijs, maar de baten van collectieve aanpakken zijn moeilijk hard te maken. Het Effectenplein is een manier om toch grip te kunnen krijgen op wat een collectieve aanpak nu wel of niet oplevert.'

Werkplaats

'Een bijeffect van het instrument is dat het een nieuwe mogelijkheid biedt om als werkers te laten zien wat je nu doet in het werk', vertelt Zwartsenberg. 'Met het Effectenplein kun je expliciteren wat de genomen stappen waren om tot een resultaat te komen. Informatie die anders onderbelicht blijft. Mooi aan de ontwikkeling van dit instrument vind ik ook de intensieve samenwerking tussen onderzoek en praktijk. Dat is dan ook de meerwaarde van de Werkplaats Sociaal Domein. Binnen de Werkplaats is ruimte voor die samenwerking.' Kwakernaak heeft het stokje overgedragen aan Cora Brink, zij trekt de verdere ontwikkeling van het Effectenplein. 'De Werkplaats Sociaal Domein zijn samenwerkingsverbanden om antwoord te geven op regionale vraagstukken. Het Effectenplein en de Effectencalculator zijn hier concrete resultaten van', aldus Brink.

Meer informatie: effectenplein.nl.